

Reflexii asupra salariilor mici din județul Harghita

În ultima vreme, în presa centrală au apărut mai multe articole a căror subiect principal a fost nivelul de trai și veniturile populației din județele țării. Biroul de Analiză și Sinteză al Consiliului Județean Harghita atrage atenția asupra faptului că aceste fenomene complexe, ca bunăstarea și veniturile trebuie să fie tratate în complexitatea lor. Deseori în diferitele materiale de presă sunt trase concluzii, doar pe baza unui singur indicator (în cel mai bun caz, pe baza dinamicii acestuia).

Afirmațiile de mai jos vizează trecerea în revistă a câtorva relații și formularea întrebărilor relevante cu privire la subiectul actual.

Clarificare conceptuală: bunăstarea populației este influențată de venituri și nu de salariile acesteia. Salariul este o sursă de venit, însă un individ, gospodărie, comunitate poate obține venituri și sub alte forme. Spre exemplu, un astfel de venit este cel provenit din activitățile agricole: acesta poate contribui la reducerea costurilor într-o gospodărie, dar are și un efect stimulativ asupra economiilor.

Astfel, în acest context, este importantă sublinierea următoarelor aspecte:

Rata populației ocupate în sectorul agricol, în județul Harghita este peste media națională. Producția agricolă, se oglindește atât în veniturile bănești ale populației, cât și în veniturile realizate în natură. Gospodăriile produc în marea lor majoritate pentru consumul propriu, iar în unele cazuri surplusul este valorificat pe piață. Subvențiile agricole, reprezintă o altă sursă de venit care nu este cuprinsă în statistici, dar reprezintă venituri complementare în bugetul gospodăriilor. De exemplu în anul 2011 valoarea acestor subvenții s-a ridicat la suma de 61,4 milioane de euro (subvenții pe terenuri și alte subvenții), în jur de 200 euro pe cap de locuitor. Pe baza datelor furnizate de Agenția de Plăți și Intervenții în Agricultură, în cursul anului 2012, pentru subvenționarea terenurilor au fost înaintate aproximativ treizeci de mii de cereri.

Datele statistice confirmă faptul că spiritului antreprenorial în județ este unul ridicat. În județul Harghita există 23 de firme active, raportat la mia de locuitori, iar acest fapt ne situează pe locul 10 în topul județelor din România. Conform datelor furnizate de Oficiul Național al Registrului Comerțului, în perioada dintre anii 1990 și 2013, raportat la suta de locuitori s-au înregistrat în jur de 10 unități economice (firme, PFA, II, etc.).

Acest lucru a plasat județul Harghita pe locul 10 în topul județelor țării, imediat după județul Brașov. Se poate presupune că veniturile antreprenorilor nu provin numai din salarii, ci mai degrabă sub alte forme, mai favorabile din punct de vedere al taxelor și impozitelor.

Economia județului se bazează pe întreprinderile mici și mijlocii. Salariile oferite de aceste firme nu pot concura cu cele oferite de firmele multinaționale, însă sunt mai profitabile pe termen lung, deoarece veniturile rămân la nivel local și nu sunt absorbite de firmele cu capital străin. Acest model este cel care asigură o creștere lentă, dar constantă.

Se spune că județul Harghita este un județ sărac. Care este atunci explicația pentru faptul că județul Harghita ocupă primul loc pe țară la capitolul raportului dintre depozitele și credite bancare? Cum pot locuitorii de aici să facă economii, având un salariu atât de mic? De ce aici nivelul de îndatorare al populației este atât de scăzut? Raportul depozite-credite la nivel județean este de 130%, în Sibiu este de 110%, în București de 107%, iar 35 de județe, din totalul de 42, sunt deficitare, ceea ce înseamnă că împrumuturile populației depășesc depozitele acesteia.

Dacă sărăcia este mare în județul Harghita, cum se explică faptul că în ultimii doi ani a crescut cu mai mult de 4,6% suma realocată Consiliului Județean Harghita din impozitul pe venit, între timp cota de redistribuire s-a micșorat de la 12% la 11,25% în cazul cotei defalcate din impozitul pe venit, respectiv de la 21% la 18,50% în cazul sumelor alocate din cotele defalcate din impozitul pe venit pentru echilibrarea bugetelor locale. Această creștere poate fi explicată prin faptul că veniturile din județ au crescut.

Nu este indicat să formulăm concluzii cu privire la bunăstarea și veniturile populației numai pe baza unui singur indicator, deoarece aceasta poate să ne inducă în eroare. De exemplu, din punct de vedere al productivității muncii, județul Harghita se situează pe locul 29. Astfel ar fi normal ca și din punct de vedere al nivelului salariilor să ne situăm pe locul al 29-lea. Se poate concluziona că nu există proporționalitate între nivelul productivității și cel al salariilor, firmele oferă salarii mai mici angajaților, decât cele indicate de productivitate. Situația prezintă unele nuanțări în acest context. Aceste procese sunt influențate de factorii sus-menționați, dar și de structura economică locală.

Un alt argument asupra faptului că salariul mediu în sine nu este un indicator bun privind veniturile și nivelul de trai al populației, deoarece se referă doar la salariați și nu ia în calcul beneficiarii de asistență socială. Conform datelor ministerului de resort, raportul persoană ocupată/beneficiar de asistență socială este de 1,07, acesta plasându-se pe locul 17 din țară. Tot pe locul 17 ne situăm și din punct de vedere al raportului salariat/pensionari.

Pe de altă parte, nu valoarea nominală, ci valoarea reală a salariilor trebuie luată în considerare. Județul Harghita fiind un județ cu caracter predominant rural, traiul din anumite aspecte este mai ieftin decât în marile orașe ale țării. Pe baza datelor Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale din luna martie a anului curent, produsele alimentare pe piețele județelor Harghita și Gorj au fost cele mai ieftine la nivel național. Valoarea medie a coșului alimentar alcătuit din carne, cereale, legume și produse lactate a fost 60 lei pe piețele județului Harghita, iar în județul Brașov 85 lei, respectiv 82 lei în județul Bihor.

Miercurea-Ciuc, 11 aprilie 2013

